

De wijk als onderzoeker – Verslag 4e bijeenkomst

Thema: Fysieke onderzoekshub en digitaal onderzoeksplatform

3 juni 2025

Verschillende updates en presentaties

Groene Hub

Marjolein Voedseltuin

Lopende Onderzoeken in Mathenesse

Yulia Kisora (Erasmus universiteit)

Mieke de Leeuw (Wijkmanager Mathenesse)

David ter Avest - Promotieonderzoek over de (sociale) relatie tussen M4H en de omliggende wijken

Harmen van de Wal (Krill architecture, urban planning, research) - Cityverse

Voorbeeld onderzoekslokaal Tarwewijk

Wenda Doff - Tarwekracht

Digitaal platform

Katharina Bauer-Design for Dignity

Deelsessie 1: Hoe kan een fysieke onderzoekshub eruit zien?

door Yulia Kisora

Kan een fysieke hub helpen dat de bewoners beter betrokken worden bij lopende onderzoeken? Kunnen we van de Pinashoekie een onderzoekshub maken? Wat is daarvoor nodig?

Huidige situatie en problemen

Veel onderzoekers denken dat zij de eerste zijn die onderzoek doen in de wijk. Er wordt weinig voortgebouwd op eerder onderzoek. Er is sprake van gebrek aan overdracht en continuïteit. Onderzoeken blijven vaak zonder vervolg of zichtbare impact in de wijk. Hierin is training van zowel studenten als docenten in 'estafette-leren' essentieel: het stokje overdragen aan volgende onderzoekers.

Onderzoekshub in de Pinashoekie

Waarom een fysieke plek belangrijk is

Een fysieke plek ondersteunt ontmoeting en uitwisseling tussen onderzoekers en bewoners. Een plek kan ook Bijdragen aan aan zichtbaarheid van lopende en eerdere onderzoeken, maar ook continuïteit en toegankelijkheid van onderzoek. Mieke de Leeuw de wijkmanager ziet de onderzoekshub als een plek waar coalities kunnen ontstaan tussen bewoners, onderzoekers en andere belanghebbenden en experts. Samen gaan zij aan de slag met vraagstukken die leven in de wijk, in een interdisciplinair team waarin bewoners een belangrijke rol spelen.

Randvoorwaarden voor een fysieke plek

- Goed gedefinieerd en gehost.
- Onderzoekers moeten aansluiting vinden bij bestaande plekken in de wijk. Volgens sommige deelnemers is het geen goed idee om een "nieuw eiland" te maken.
- Een fysieke plek kan fungeren als landingsplek van waaruit onderzoekers de wijk intrekken. Ze moeten een plek hebben. Vandaar uit zoeken ze de aansluiting met de wijk.
- Een fysieke plek kan ook een sociale functie vervullen: laagdrempelige ontmoetingsplek, bv. met koffie en open inloop. Want zo een ontmoetingsplek bestaat in de wijk niet echt!

Definitie en invulling van de Onderzoekshub

- De term 'onderzoekshub' is nu te vaag; moet helderder gedefinieerd worden. Misschien een andere naam geven dan Onderzoekshub!
- Suggestie: vertrek niet vanuit het concept 'onderzoek', maar vanuit een *oplossing of behoefte in de wijk*.
- Voorbeeld: zoals bewoners via de Groene Hub letterlijk aan de slag gaan met vergroening.

- Andere mogelijke locaties voor ontmoeting mogelijk te maken zou plekken zijn in de wijk waar deels van de week leegstaat, zoals sportkantines, scholen, speeltuinen die 's avonds leegstaan.

Financiering en organisatie

Financiering moet de wijk in

- Onderzoekers moeten wijkkosten meenemen in de begroting voor onderzoek (ruimtehuur, bewonersuren, lokale catering).
- Belangrijk dat instellingen hiervoor ruimte maken en onderzoekers dit actief terugkoppelen.
- De Afrikaanderwijkcoöperatie vraagt via een consultancybureau financiering aan voor het betrekken van de buurt bij onderzoeken, en dat is nooit een probleem. Als de wijk randvoorwaarde voor financiering stelt, moeten onderzoekers daarin meegaan.

Verdienmodel en eigenaarschap

- Onderzoekscollectief in de wijk kan zelf geldstromen genereren.
- Flexplek voor onderzoekers in ruil voor bijdrage aan de plek. Onderzoekers kunnen meehelpen aan het beheer en de aantrekkelijkheid van de plek, zodat het een ontmoetingsplek wordt voor de wijk, waar mensen graag langs komen, gewoon voor een kopje koffie!
- Idee: een potje voor een fysieke én digitale plek, gefaciliteerd door het wijkonderzoekscollectief. Dit genereert geldstroom die weer ter goede komt aan de wijk.

Betrekken van bewoners

Essentiële voorwaarden

- Persoonlijke relaties zijn cruciaal; mensen komen op uitnodiging van vertrouwde gezichten.
- Netwerkbouw is essentieel voor deelname van bewoners.

Bewoners als medeonderzoekers

- Onderzoekshub als plek waar bewoners zelf opgeleid worden tot onderzoeker.
- Bijvoorbeeld via trainingen met een badge of certificaat die loopbaankansen vergroot.

Wijkvraagstukken ophalen

- Onderzoekshub kan op vaste momenten in de maand open zijn voor bewonersvragen.
- Onderzoekers kunnen vanuit deze input nieuwe onderzoeken starten.

Deelsessie 2: Hoe kan een digitaal platform vorm krijgen?

door **Katherina Bauer**

Tijdens de werksessie is er stilgestaan bij twee onderwerpen:

1. Wat is waardigheid voor jou? Hoe maak je ruimte voor waardigheid?
2. Digitaal platform voor het wijkonderzoekscollectief: Wat wil je ervaren en doen? En wat is dan nodig voor een waardige ervaring?

Waardigheid

Een selectie van de reacties die zijn gegeven.

Wanneer voelt iets waardig?

- Thuisgevoel, gevoel welkom te zijn, menselijkheid, menselijk contact.
- Als eten, want dat verbindt. Bijvoorbeeld wachten voor een buffet, daar gebeurt iets, iedereen gelijk, een gedeelde behoefte, er is tijd, mensen maken contact en raken in gesprek.
- Aansluiten bij behoeften.
- Transparantie.
- Ervaren van autonomie en zelfbeschikking.
- Interface die zorgt voor toegankelijkheid, gebruiksvriendelijk en intuïtief. Taal is ook belangrijk.
- Actief kunnen deelnemen, iets achter kunnen laten, gevoel dat je mee kan doen.
- Als je iets van jezelf herkent, een bepaalde erkenning krijgt. "Ik zie je".
- Betekent niet dat er geen discomfort mag zijn. Of dat het precies passend is bij jou/makkelijk is voor jou. Mag het ook oneens zijn.

Wanneer voelt het niet waardig?

- Uitsluiting door (digitale) gatekeeping, geen drempels om binnen te komen, geen 'territorium'
- Dwang hoe deel te nemen; geen alternatieven. Context bepaald alles.
- Een chatbot die niet verder helpt.
- Ontworpen om je aandacht onnodig vast te houden. Niet te veel focus op likes, ego of competitie.
- Onveiligheid.
- Niet serieus genomen voelen.
- Niet matchend met de verwachtingen/behoeften.

Digitale platform wijkonderzoekscollectief

- Doorgeven van kennis en ervaringen. Inzicht en overzicht. Community knowledge en onderzoeksresultaten.
 - Het 'eten ophalen', ofwel informatie, oplossingen.
- Archief, bibliotheek
- Wikipedia voor je eigen wijk. Ook met concrete praktische informatie "welke planten hier effectief voor...?".

- Een vraag kunnen stellen over (of aan) de wijk. En een probleem kunnen inbrengen.
- Een systeem dat met je meedenkt. Praktische vragen vertalen in onderzoeksvragen, match met passende onderzoekers.
- Informatie moet in kleine porties te vinden zijn. Aansluitend bij de vragen die er leven (actueel, urgent).
- Eigenaarschap bij de wijk, gedeeld, beheer kan roulerend
- Wel zorgen voor continuïteit, vast aanspreekpunt
- Wederkerig, niet alleen lezen, maar ook vragen toevoegen, een contactplek, gemodereerde gematigde interactiviteit.
 - Mee kunnen doen, stimuleert ontmoeting
- Geen onderscheid tussen gebruikers
- Digitaal museum dat je kan laten inrichten door onderzoekers.
 - Laat onderzoeker presentatie geven over onderzoeksresultaten
- Ook interessant als het ingaat op vragen als: Waar liggen de gaten in de kennis? Wat wordt wel-niet belicht? Waar kunnen we naar toe in de toekomst?
- Informeren over welke rol in onderzoek je op zal kunnen pakken.

Ontwerpprincipes vanuit onderzoek van Katharina Bauer en Fatima-Zahra Abou Eddahab-Burke

Design for dignity: (re-)thinking the well-being of citizens

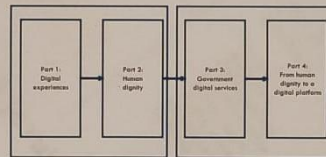
Fatima-Zahra Abou Eddahab-Burke, TU Delft
Katharina Bauer, Erasmus University (bauer@esphil.eur.nl)

Wat is waardigheid?

- "Erkenning van de inherente waardigheid en van de gelijke en onvervreembare rechten van alle leden van de mensengemeenschap [is] grondslag [...] voor de vrijheid, gerechtigheid en vrede in de wereld" (Universele Verklaring van de Rechten van de Mens)
- Iets dat je ervaart (als het [niet] wordt gerespecteerd?)

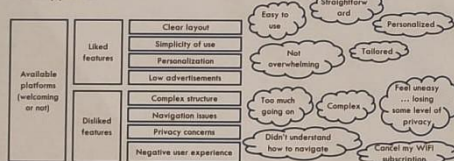
➤ Ons ontwerpprincipe → Design for dignity: a community platform

→ WE NEED YOU to: Define it & design for it

Part 1: Digital experiences

- Available platforms can be welcoming and can also make users feel not supported

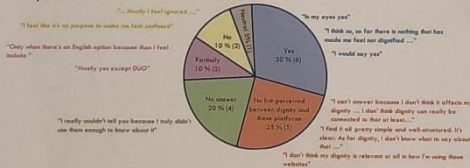
Part 2: Human dignity

- What does it mean to be treated /or treat people with dignity?

Part 3: Government digital services

- Do you feel your dignity is respected/ valued when using these platforms?

Part 4: From human dignity to a digital platform

- We are designing a digital platform for citizens. What features would you like to see included on this platform?

